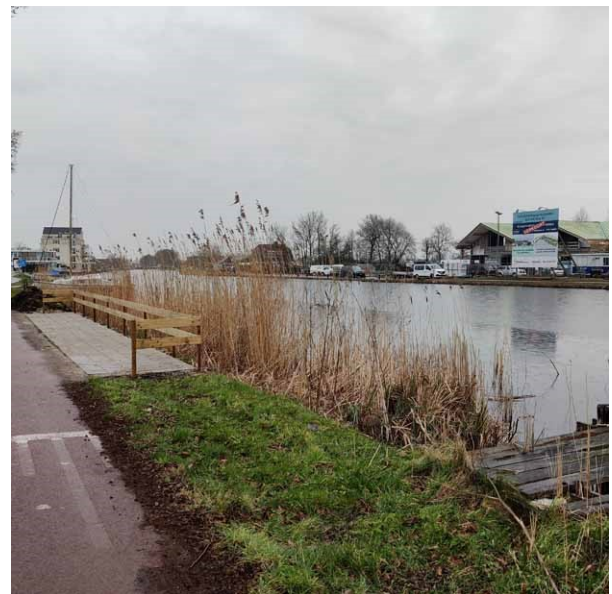

Verkennend Ecologisch Onderzoek Loswal Breevaart

Colofon

Titel	Verkennend Ecologisch Onderzoek Loswal Breevaart
Status rapport	Definitief
Projectnummer	22A004
Datum uitgave	Juli 2022
Samengesteld door	Arjen van Braak, medewerker Watersnip Advies Quinn van Etten, medewerker Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies

Naam en adres opdrachtgever

Contactpersoon opdrachtgever

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	LOCATIEBESCHRIJVING	5
2.1	Huidige situatie.....	5
2.2	Plannen	5
3	TOETSINGSKADER.....	8
3.1	Europese richtlijnen	8
3.2	Landelijk natuurbeleid- en wetgeving	8
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	<i>8</i>
3.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland.....</i>	<i>11</i>
3.2.3	<i>Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013).....</i>	<i>13</i>
4	RESULTATEN ONDERZOEK	15
4.1	Methode.....	15
4.2	Flora	15
4.3	Fauna	15
4.3.1	<i>Vogels.....</i>	<i>15</i>
4.3.2	<i>Vissen</i>	<i>16</i>
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	<i>16</i>
4.3.4	<i>Reptielen.....</i>	<i>16</i>
4.3.5	<i>Grondgebonden zoogdieren.....</i>	<i>16</i>
4.3.6	<i>Vleermuizen</i>	<i>17</i>
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
5.1	Conclusies en aanbevelingen	19
6	ALGEMENE ZORGPLICHT VOLGENS ARTIKEL 1.11 VAN DE NB-WET	21
6.1	Vervangende natuurvriendelijke oever en vervangende helofytenbegroeiing.	21
7	AANVULLEND ADVIES VERBREIDING FIETSPAD TUSSEN LOSWAL EN GEMEENTEGRENS	22
7.1	Fotopagina veldbezoek 11-7-2022.....	23
8	BRONNEN.....	23

1 Inleiding

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk is voornemens een loswal te realiseren langs de Breevaart, ten hoogte van Zoutmansweg 88 in Reeuwijk-Brug. Voor de aanleg van deze loswal is een verkennend ecologisch onderzoek nodig. Daarnaast zal door de aanleg van de loswal water en een natuurvriendelijke oever verdwijnen. Hiervoor dient vervangend water en oever gerealiseerd te worden.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming-Wnb).
- Er schade optreedt aan beschermde dieren en/of planten. Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (eveneens toetsing Wet Natuurbescherming);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Omgevingsbeleid, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en veldonderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In maart en april 2022 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkómen van schade. In het samenvattende schema op de volgende pagina wordt aangegeven of er overtreding plaatsvindt aan beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden. Tevens worden enige aanbevelingen gedaan t.b.v. de biodiversiteit.

Conclusies en aanbevelingen

In onderstaand schema volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen uit hoofdstuk 5. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied.

Natuurgebieden H.3	Gevolgen
Natura2000 §3.2.1	
- Habitattypen	Natura 2000-gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' heeft habitattypen die zijn aangewezen als stikstofgevoelig. Voor de nieuwe ontwikkeling dient daarom getoetst te worden of er sprake is van stikstof depositie in de gebruiksfase op de natuurgebieden.
- Soorten	Nee
NNN-gebieden §3.2.2	Nee
Omgevingsvisie/verordening §3.2.3	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen
Algemeen §4.3.3 en 4.3.5	Voor de beschermde soorten, Bastaardkikker, Bunzing, Egel, Haas, Haas, Konijn en Wezel geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
Flora §4.2	Nee
Jaarrond beschermde nesten §4.3.1	Nee
Vissen §4.3.2	Nee
Reptielen §4.3.4	Nee
Zoogdieren §4.3.5	Nee
Vleermuizen §4.3.6	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen, aanvullende maatregelen vereist
Vogels §4.3.1	Nee. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaardperiode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de Wnb, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.
Amfibieën §4.3.3	Nee, mits voorkomen wordt dat er gedurende de voortplantingsperiode van de Rugstreeppad (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.

2 Locatiebeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het kilometervak met de Amersfoortse coördinaten 109, 452:

Figuur 1 Topografische ligging plangebied

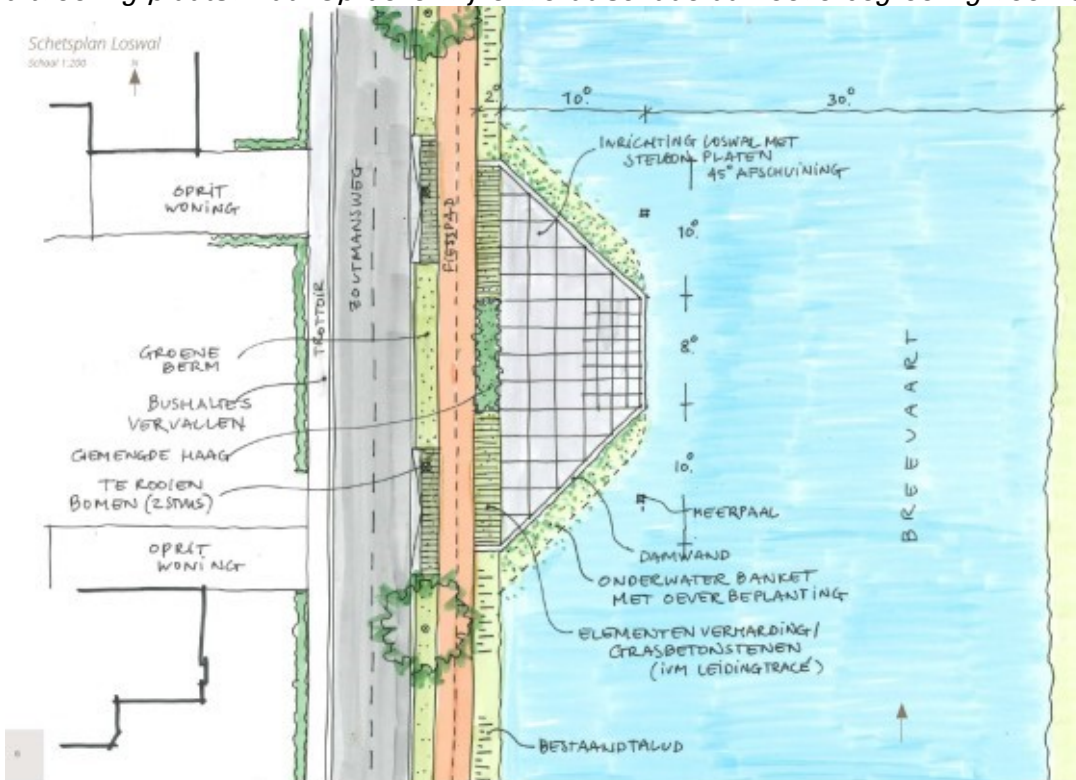
2.2 Plannen

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk is voornemens een loswal te bouwen op de westoever van de Breevaart ter hoogte van Zoutmansweg 88. Deze loswal is bedoeld om het zware verkeer in het Reeuwijkse plassegebied te kunnen beperken. De loswal maakt het mogelijk vervoer over water te faciliteren en te bevorderen. De loswal wordt zo aangelegd dat zwaar verkeer de in het water uitstekende loswal kan bereiken en daar materiaal kan storten of plaatsen in een vaartuig.

Op de planlocatie staat nu een rietkraag. Deze heeft een functie als paaigebied voor vis en als voedselgebied voor insecten en vogels. De rietkraag dient verplaatst te worden naar een ander deel van de Breevaart. Als *verplaatsingslocatie* wordt in hoofdstuk 4 een voorgestelde oeverzone van de zuidoostelijke Breevaart aangegeven..

In verband met afspraken betreffende de vaarbreedte op de Breevaart met de Roei- en Zeilvereniging dient ook een aantal meters natuurvriendelijke oever recht tegenover de Loswal aan de oostelijke zijde van de vaart te worden verwijderd (zie figuur 4). Deze NVO is aangelegd door het Hoogheemraadschap van Rijnland. Ook voor deze meters oeverlengte dient *vervangende oevervegetatie met helofyten als Riet en Kleine lisdodde* te worden aangelegd in de Breevaart.

De vervangende oeverbegroeiingen dienen te worden gerealiseerd vóór de aanleg van de loswal. Het is dus van belang dat hier nú reeds voorbereidingen voor plaatsvinden en uitvoering plaatsvindt. Op deze wijze wordt schade aan oeverbegroeiing voorkómen.

Figuur 2 Overzicht plannen en plangebied

Figuur 3 Zijaanzicht plangebied

Figuur 4 Locatie voor natuurvriendelijke oevers aan oostzijde van Breevaart vanuit noorden (boven) en zuiden (onder) gezien

3 Toetsingskader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura 2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. De richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura 2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura 2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of die habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstoringseffect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Stikstofdepositie

Sinds 2015 werkte de overheid met het Programma Aanpak Stikstof (PAS) aan minder stikstof in de natuur. In mei 2019 heeft de Raad van State geoordeeld dat dit programma niet meer gebruikt mag worden. In Provincie Zuid-Holland is afhankelijk van de omvang van het initiatief een stikstofdepositieberekening nodig.

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering van kracht geworden. Hierin worden resultaatverplichtingen voor stikstofreductie genoemd voor 2025, 2030 en 2035. Tevens is er een bouwvrijstelling. Deze geldt voor bouw,- aanleg en sloopactiviteiten. De vrijstelling is niet geldig voor de gebruiksfase van de nieuwbouw en/of nieuw aanleg.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten 'Vogelrichtlijn (Wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn' (Wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime 'andere soorten' (Wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a.; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Het tijdig integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een ontheffingsaanvraag mogelijk voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 5). Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Figuur 5: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Er worden geen bomen gekapt in het plangebied.

Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

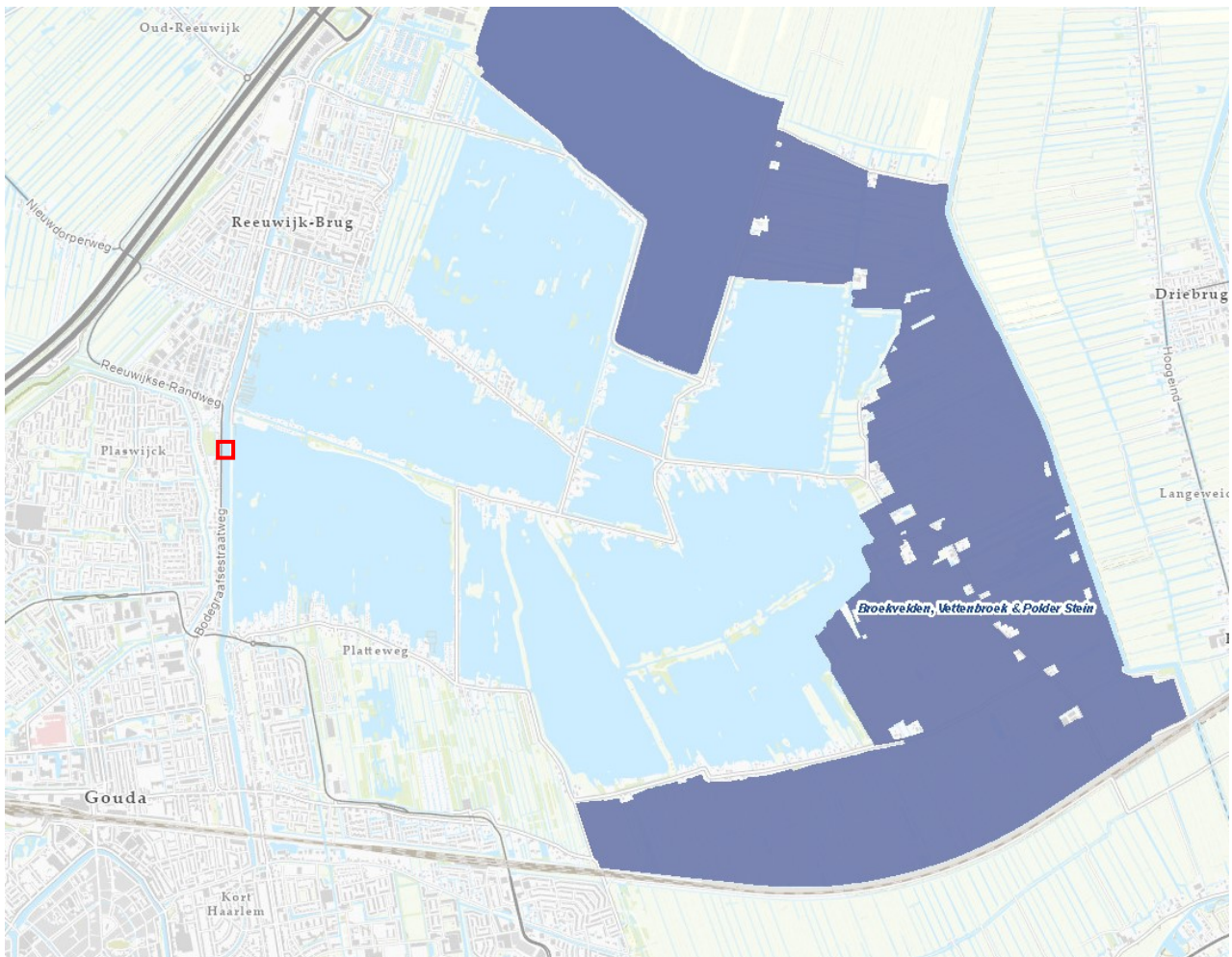
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' en bevindt zich op 2,2 kilometer van het plangebied.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' zijn: Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Platte schijfhoren, Kleine Zwaan, Krakeend, Slobeend en Smient.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura 2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Grote zilverreiger en Kolgans foerageren ook in de bredere omgeving van het Natura 2000-gebied. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor bijvoorbeeld Krakeend en Grote Zilverreiger. Er is echter voldoende compensatie in de omgeving voor deze soorten. Het project heeft invloed op de soorten Natura-2000-gebieden.

Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura 2000-gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

Figuur 6: Ligging Natura 2000-gebieden t.o.v. plangebied (rood kader) (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl)

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Stikstofdepositie

Het initiatief betreft de aanleg van een loswal. De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied is 2,2 km. Er is een stikstofdepositieberekening nodig van de gebruiksfase.

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van de gemeente. Er is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland, in de wet benoemd als de (voormalige) Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven of inteelt verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;

- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van een NNN-gebied (zie figuur 7). Er zijn wel bijzondere landschapkenmerken aanwezig binnen het plangebied, namelijk een vitale rietkraag. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met aanleg van de loswal zullen vanwege de ligging van het plangebied geen schade veroorzaken aan de NNN.

Figuur 7: Ligging NNN-gebieden t.o.v. het plangebied (rood kader) (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl)

3.2.3 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 1 april 2019 is het Omgevingsbeleid in werking getreden. In het Omgevingsbeleid heeft de Provincie Zuid-Holland verschillende beleidsplannen voor de fysieke leefomgeving samengebracht. De voorheen fungerende Visie ruimte en mobiliteit (VRM) is ook opgenomen in het Omgevingsbeleid. Met dit nieuwe beleid heeft de provincie voorgesorteerd op de Omgevingswet die eind 2022 in werking treedt. Het Omgevingsbeleid bestaat uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

In het nieuwe Omgevingsbeleid zet de provincie in op een betere relatie tussen stad en land. En ook is het doel een betere samenhang tussen de verschillende functies binnen de groene ruimte, zoals landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie te realiseren. Er moet een samenhangend stelsel komen van de verschillende groene ruimtes en de stad, de zogenoemde groenblauwe structuur. Bescherming van natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn hiervan belangrijke onderdelen.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld. Deze beleidsregel is opgenomen in de Omgevingsverordening.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS);
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Toetsing Omgevingsvisie en Omgevingsverordening en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland

Bovenstaande elementen zijn in en rond het plangebied niet aanwezig. Er zal daardoor geen schade ontstaan door de geplande werkzaamheden.

Figuur 8: Ligging belangrijk weidevogelgebied t.o.v. het plangebied (rood kader)
 (bron: ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 7)

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. Soorten die op een afstand van 0 tot 1km zijn waargenomen, worden in dit rapport behandeld. Indien relevant worden soorten op een afstand van 1 tot 5km ook genoemd. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op 1 maart 2022 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Er wordt geen bebouwing aangebracht noch verwijderd. Wel is de rietoever zeer geschikt als foerageergebied voor onder andere de Meervleermuis.

4.2 Flora

De oever bestaat uit een vitale rietkraag gevolgd door een kort gemaaid grasberm. Op deze grasberm is inmiddels een tegelpad geplaatst met een houten hekwerk.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

Figuur 9 Loswal locatie met rietkraag vanuit het Zuiden gezien

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Meerkoet, Wilde eend, Krakeend en Fuut. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden. Er zijn geen broedende vogels aangetroffen, omdat de inventarisatie buiten het broedseizoen is uitgevoerd. De rietoever zal mogelijk in het broedseizoen geschikt zijn voor watervogels als de meerkoet, wilde eend en andere eendensoorten. De meerkoet is hier inmiddels, eind april, tot broeden gekomen.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Het plangebied is niet geschikt voor andere vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals roofvogels en uilensoorten.

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten of geschikte locaties voor jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Jaarrond beschermde nesten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied. Wel is het mogelijk dat er watervogels nesten bouwen, zoals Meerkoet en Fuut

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat er geen beschermde vissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied.

De beschermde Grote Modderkruiper komt in het plangebied niet voor. De Kleine modderkruiper daarentegen wel. Deze is echter niet meer beschermd.

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat de Bastaardkikker (Wnb-andere soort) voorkomt in en rond het plangebied (0-1km). Voor deze soort geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere beschermde amfibieën verwacht.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt de Ringslang (Wnb-andere) in en in de omgeving van het plangebied voor te komen (0-1km). Deze soort slang zwemt regelmatig en verplaatst zich over aanzienlijke afstanden over het water. Er liggen geen broedhopen in het plangebied.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere beschermde reptielen verwacht.

4.3.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere zoogdiersoorten voorkomen in en rond het plangebied, zoals Bunzing, Egel, Haas, Haas, Konijn en Wezel (allen Wnb-andere soorten) (0-1km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming in de provincie Zuid-Holland.

Er is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde zoogdieren. Deze worden hier derhalve niet verwacht.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (Wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone Dwergvleermuis en Laativlieger (nb-hrl) (0-1km)

In de nabije omgeving van het plangebied komt ook de Meervleermuis (wnb-hrl) voor (1-5km).

De Meervleermuis heeft een kraamkolonie in Reeuwijk-brug in de Bunchestraat. Deze kolonie is al meer dan 10 jaar daar aanwezig.

De meervleermuizen worden bij avondonderzoek met de batdetector langs de Breevaart regelmatig waargenomen. Zo werd op 12 april om 21.45 uur een exemplaar foeragerend gespot laag over het water vliegend. Meervleermuizen maken gebruik van de Breevaart als jachtgebied.

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk is goed op de hoogte van het belang van de Breevaart voor de Meervleermuis en houdt hier op de volgende manier rekening mee:

- a. Er wordt op de bruggen over de Breevaart zeer terughoudend met verlichting omgegaan. Een goed voorbeeld hiervan is de fietsbrug, die alleen kleine LED-verlichting heeft.
- b. Nieuwe aanwonenden aan de oostzijde van de Breevaart krijgen de instructie mee spaarzaam te zijn met tuin- en gevelverlichting.
- c. De nieuwe verlichting langs de gereconstrueerde Zoutmansweg en Raadhuisweg krijgt LED-verlichting met amberkleurig licht.
- d. De Gemeente spaart de helofytenbegroeiingen aan weerszijden van de Breevaart en stimuleert nieuwe rietgroei.
- e. Aan de rand van de nieuwe woonwijk aan de oostzijde van de vaart worden nieuwe rieteilandjes aangelegd en geïntegreerd in de wijk.
- f. Bij de huidige reconstructie van Zoutmansweg en Raadhuisweg vindt op plaatsen waar de beschoeiing versleten is, klei aangebracht om rietgroei te bevorderen.

Figuur 10 Rietkraag en plangebied gezien vanuit Noorden

Foerageergebied is alleen beschermd indien het van groot belang is voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de soorten, als er onvoldoende alternatieven aanwezig zijn. In de oever staat een vitale rietkraag. Deze rietkraag is in de zomer insectenrijk en dient als foerageergebied voor onder andere de Meervleermuis en andere vleermuissoorten. Rietkragen zijn erg insectenrijk en geven de omgeving een hogere natuurwaarde. Veel van deze rietkragen zijn in de vorige tientallen jaren vervangen voor steigers of aanlegplaatsen voor boten. Ook op de planlocatie gaat dit nu plaatsvinden

Figuur 11 Contrast van natuurvriendelijke oevers met cultuuroevers met voorzieningen als steigers

Door de aanleg van de natuurvriendelijke oevers aan de oostzijden van de zuidelijke Breevaart in de afgelopen tien jaar neemt de totale hoeveelheid oevervegetatie de laatste jaren weer toe. De verbeterende waterkwaliteit heeft ook een gunstig effect op het herstel van Riet, Kleine lisdodde en andere oevervegetatie. Het voedselbiotoop van de vleermuizen die over water vliegen en met name de Meervleermuis blijft de laatste jaren in balans en stabiel. Om ervoor te zorgen dat dit ook zo blijft is echter het *vooraf aanbrenen van vervangend rietbiotoop gewenst en nodig.*

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied. *In de onderste tabel staan de soortgroepen die aanvullende maatregelen vereisen.*

5.1 Conclusies en aanbevelingen

Natuurgebieden H.3	Gevolgen
Natura2000 §3.2.1	
- Habitattypen	Natura 2000-gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' heeft habitattypen die zijn aangewezen als stikstofgevoelig. Voor de nieuwe ontwikkeling dient daarom getoetst te worden of er sprake is van stikstof depositie in de gebruiksfase op de natuurgebieden.
- Soorten	Nee
NNN-gebieden §3.2.2	Nee
Omgevingsvisie/verordening §3.2.3	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen
Algemeen §4.3.3 en 4.3.5	Voor de beschermde soorten, Bastaardkikker, Bunzing, Egel, Haas, Haas, Konijn en Wezel geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
Flora §4.2	Nee
Jaarrond beschermde nesten §4.3.1	Nee
Vissen §4.3.2	Nee
Reptielen §4.3.4	Nee
Zoogdieren §4.3.5	Nee
Vleermuizen §4.3.6	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen, aanvullende maatregelen vereist
Vogels §4.3.1	Nee. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaardperiode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de Wnb, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.
Amfibieën §4.3.3	Nee, mits voorkomen wordt dat er gedurende de voortplantingsperiode van de Rugstreeppad (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar

	de Rugstreepad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.
--	---

6 Algemene Zorgplicht volgens artikel 1.11 van de NB-wet

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Wat betreft straatverlichting wordt geadviseerd om amberkleurige Led-verlichting te plaatsen die voornamelijk naar beneden gericht is. Dit om verstoring door licht voor foeragerende vleermuizen te vermijden.

6.1 Vervangende natuurvriendelijke oever en vervangende helofytenbegroeiing.

Aan de oostzijde van de Breevaart ligt een lange natuurvriendelijke oever. Langs de Notaris d'Aumerielaan bestaat deze uit een fraaie rietoever met veel Dotterbloem. Langs de Burg. Lucassenlaan is sinds 2013 een natuurvriendelijke oever aangelegd door Hoogheemraadschap van Rijnland. Deze NVO eindigt op enkele honderden meters afstand van de autoweg over de Breevaart. Dit zuidelijkste gedeelte van de oostoever van de Breevaart heeft dringend aandacht nodig qua oeverbescherming. Er vindt oeverbeschadiging plaats door o.m. de hekgolf van passerende schepen en door winderosie. Watersnip stelt deze omgeving als locatie voor de verplaatsing van de oevertrajecten die door de loswal verloren gaan of in kwaliteit achteruit gaan.

De lengte van de te herstellen oevers op de voorgesteld locatie bedraagt 60 meter. Daarmee sluit de hersteloever goed aan op de trajecten die in orde zijn.

Er staat nog een rij palen die de oorspronkelijke beschoeiing aangeeft. De waterdiepte bedraagt van 50 centimeter tot 100 centimeter. De met klei op te vullen breedte wisselt van 200 centimeter tot 70 centimeter.

Het is gewenst het te verwijderen riet van de locatie Loswal te herplanatsen op de kleisuppletie (zware plakkerige klei) op de vervangingslocatie. Nadere detaillering is nodig.

Figuur 12 Te verwijderen deel NVO aan oostzijde vaart

Figuur 13 Te herstellen oever aan oostzijde Breevaart

7 Aanvullend advies verbreding fietspad tussen loswal en gemeentegrens

Aan de westzijde van de Breevaart is de Loswal gepland. De aanleg hiervan wordt gecombineerd met het verbreden van het fietspad, richting de gemeentegrens. De berm gelegen naast het fietspad is beschreven in het inventarisatie rapport 16A035 van Watersnip advies. Deze berm is bestempeld met de categorie A. Dit houdt in dat het een bloemrijke berm conform het streefbeeld is.

Er is op 11 juli 2022 een aanvullend veldbezoek gedaan aan dit traject. Vanaf de loswal in zuidelijke richting tot de gemeentegrens met Gouda is gekeken naar de voorkomende flora in en om het plangebied. Tijdens dit veldbezoek is een mooie diversiteit in de oevervegetatie aangetroffen. Langs het water staat niet alleen Riet en Kleine lisdodde, maar ook planten als Moerasspirea, Waterscheerling en Melkeppe (zie onderstaande tabel). In deze vegetatie is een broedende Kleine karekiet gehoord (bij Z45).

In de graskant naast het fietspad zijn ook diverse soorten waargenomen. De kant wordt gekarakteriseerd door diverse grassen, Smalle weegbree en Paardenbloem. Daarnaast zijn planten als Bereklauw, Rode klaver en Kruipe boterbloemen verspreid over de graskant te vinden.

De verbreding van het fietspad zal 55 cm van de graskant in beslag nemen. Daarnaast wordt een extra 35 cm gebruikt voor aanvulling. Hierdoor wordt een deel van de graskant minder geschikt voor een hoge diversiteit. Om de graskant zo divers mogelijk te houden wordt een voedselarme veen gemengd met 50% zand als aanvulling in combinatie met een bloemrijk mengsel geadviseerd.

In het kader van de Zorgplicht (artikel 1.11 van de NB-wet) wordt geadviseerd zo min mogelijk van de graskant in beslag te nemen. Hierbij wordt de totale 90 cm als maximaal aangeraden. Zo blijft de schade aan de vegetatie relatief beperkt.

Met betrekking tot de fauna is het van belang dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen van de Kleine karekiet plaatsvinden (mei t/m augustus).

Mochten de werkzaamheden enkel in die periode plaats kunnen vinden is een broedvogelinspectie van belang.

Bij het verbreden van het fietspad ontstaat er geen schade aan de oevervegetatie. Soorten die zich hierin bevinden lopen ook geen schade op door de werkzaamheden.

Flora westzijde Breevaart	
Oevervegetatie	Graskant
Melkeppe	Kruipe boterbloem
Moerasandoorn	Smalle weegbree
Riet	Rode Klaver
Moerasrolklaver	Bereklauw
Moerasspirea	Paardenbloem
Grote ratelaar	
Smeerwortel	
Bitterzoet	
Navelkruid	
Kleine lisdodde	
Waterscheerling	
Egelskop	
Oeverzegge	

7.1 Fotopagina veldbezoek 11-7-2022

Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 5 november 2018
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Norren, E. van, J. Dekker en H. Limpens, 2020. *Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. Rapport 2019.026. Zoogdierverseniging, Nijmegen
6. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging, *Vleermuisprotocol 2021*, januari 2021
7. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsvisie, Omgevingsbeleid Zuid-Holland*, gewijzigd ontwerp, 22 januari 2019
8. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsverordening Zuid-Holland*, 22 februari 2019
9. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, geconsolideerd, in werking per 19 januari 2018 tot 1 april 2019
10. '© NDFD - quickscanhulp.nl 1 maart 2022

Geraadpleegde internetsites:

11. www.rijksoverheid.nl
12. www.bij12.nl
13. www.regelink.net
14. www.ravon.nl
15. www.vleermuis.net
16. www.zuid-holland.nl
17. www.zoogdierverseniging.nl
18. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/omgevingsbeleid/
19. www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html
20. www.waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

Watersnip v.o.f.

's-Gravenbroekseweg 154

2811 GK Reeuwijk

KvK 76653862

+31 (0)182-395460

www.watersnipadvies.info

advies@watersnip.info

